

ZAKON
O RATIFIKACIJI KONVENCIJE PROTIV TORTURE I
DRUGIH SUROVIH, NELJUDSKIH ILI
PONIŽAVAJUĆIH KAZNI I POSTUPAKA

("Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori", br. 9/91)

ČLAN 1

Ratifikuje se Konvencija protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka, usvojena 10. decembra 1984. godine u Njujorku, u originalu na arapskom, engleskom, francuskom, kineskom, ruskom i španskom jeziku.

ČLAN 2

Tekst Konvencije u originalu na engleskom i u prevodu na srpskohrvatski jezik glasi:

KONVENCIJA
PROTIV TORTURE I DRUGIH SUROVIH,
NELJUDSKIH ILI PONIŽAVAJUĆIH KAZNI ILI
POSTUPAKA

Države članice ove konvencije,

Smatrajući da, shodno principima Povelje Ujedinjenih nacija, priznavanje jednakih i neotuđivih prava svih članova ljudske porodice predstavlja osnove slobode, pravde i mira u svetu,

Smatrajući da ta prava proističu iz dostojanstva neodvojivog od ljudske ličnosti,

Smatrajući da su države dužne da, na osnovu Povelje, naročito člana 55. podstiču opšte i stvarno poštovanje prava čoveka i osnovnih sloboda,

Vodeći računa o članu 5. Opšte deklaracije o pravima čoveka i o članu 7. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima prema kojima niko ne može biti podvrgnut torturi, niti surovim, neljudskim ili ponižavajućim kaznama ili postupcima,

Vodeći računa, takođe, o Deklaraciji o zaštiti svih lica od mučenja i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka, koju je usvojila Generalna skupština 9. decembra 1975. godine,

U želji da povećaju efikasnost borbe protiv mučenja i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka u čitavom svetu,

Saglasile su se o sledećem:

PRVI DEO

Član 1

1. U smislu ove konvencije, izraz "tortura" označava svaki akt kojim se jednom licu namerno nanose bol ili teške fizičke ili mentalne patnje u cilju dobijanja od njega ili nekog trećeg lica obaveštenja ili priznanja ili njegovog kažnjavanja za delo koje je to ili neko treće lice izvršilo ili za čije izvršenje je osumnjičeno, zastrašivanja tog lica ili vršenja pritiska na njega ili zastrašivanja ili vršenja pritiska na neko treće lice ili iz bilo kojeg drugog razloga zasnovanog na bilo kom obliku diskriminacije ako taj bol ili te patnje nanosi službeno lice ili bilo koje drugo lice koje deluje u službenom svojstvu ili na njegov podsticaj ili sa njegovim izričitim ili prećutnim pristankom. Taj izraz se ne odnosi na bol ili patnje koje su rezultat isključivo zakonitih sankcija, neodvojivih od tih sankcija ili koje te sankcije prouzrokuju.

2. Ovaj član je bez štete po bilo koji međunarodni instrument ili bilo koji nacionalni zakon koji sadrži ili može sadržavati odredbe šireg značaja.

Član 2

1. Svaka država članica preuzima zakonske, administrativne, sudske ili druge efikasne mere kako bi sprečila izvršenje akata torture na teritoriji pod njenom jurisdikcijom.

2. Kao opravdanje za torturu ne može se navoditi nikakva izuzetna okolnost bilo da se radi o ratnom stanju ili opasnosti od rata, unutrašnjoj političkoj nestabilnosti ili bilo kom drugom vanrednom stanju.

3. Kao opravdanje za torturu ne može se navoditi naredba neke pretpostavljene ličnosti ili organa vlasti.

Član 3

1. Ni jedna država članica neće proterati, isterati niti izručiti jedno lice drugoj državi ako postoje ozbiljni razlozi da se posumnja da može biti podvrgnuto torturi.

2. Da bi utvrdili postojanje takvih razloga, nadležni organi vodiće računa o svim relevantnim okolnostima, uključujući, eventualno, postojanje niza sistematskih, ozbiljnih, očiglednih ili masovnih povreda prava čoveka u toj državi.

Član 4

1. Svaka država članica nastoji da se prema njenom krivičnom pravu sva akta torture smatraju krivičnim delima. Isti je slučaj i sa pokušajem vršenja torture ili nekog drugog akta koji izvrši neko lice, a koji predstavlja saučesništvo ili učestvovanje u aktu torture.

2. Svaka država članica određuje za ova krivična dela odgovarajuće kazne kojima je uzeta u obzir njihova težina.

Član 5

1. Svaka država članica preuzima potrebne mere kako bi utvrdila svoju nadležnost za krivična dela spomenuta u članu 4. u sledećim slučajevima:

(a) ako je krivično delo izvršeno na teritoriji pod jurisdikcijom spomenute države ili na vazduhoplovima ili brodovima upisanim u toj državi;

(b) ako je navodno izvršilac krivičnog dela državljanin spomenute države;

(c) ako je žrtva državljanin spomenute države i ako ona to smatra potrebnim.

2. Svaka država članica preuzima, takođe, potrebne mere kako bi utvrdila svoju nadležnost za spomenuta krivična dela u slučaju da je navodni izvršilac tih dela na teritoriji pod njenom jurisdikcijom i da ga spomenuta država ne izručuje, shodno članu 8, jednoj od država spomenutih u tački 1. ovog člana.

3. Ova konvencija ne isključuje ničiju krivičnu nadležnost zasnovanu na nacionalnom zakonodavstvu.

Član 6

1. Ako smatra da je okolnostima to opravdano, nakon razmatranja obaveštenja kojima raspolaže, svaka država članica na čijoj se teritoriji nalazi lice za koje se sumnja da je izvršilo krivično delo spomenuto u članu 4. obezbeđuje hapšenje tog lica ili preuzima sve potrebne sudske mere kako bi obezbedila njegovu prisutnost. To hapšenje i te mere treba da budu u skladu sa zakonodavstvom spomenute države; one se mogu sprovesti samo u roku potrebnom za pokretanje krivičnog gonjenja ili postupka za izdavanje.

2. Spomenuta država prethodno neodložno vrši istragu radi utvrđivanja činjenica.

3. Svako lice uhapšeno u skladu s tačkom 1. ovog člana može neodložno da stupi u kontakt sa najbližim ovlašćenim predstavnikom države čije državljanstvo ima ili, ako je reč o apatridu, sa predstavnikom države u kojoj ima uobičajeno prebivalište.

4. Ako je jedna država uhapsila jedno lice, u skladu s odredbama ovog člana, ona o tom hapšenju i okolnostima kojima se opravdava to hapšenje odmah obaveštava državu spomenute u tački 1. člana 5. Država koja sprovodi prethodnu istragu spomenutu u tački 2. ovog člana ubrzo o tome saopštava zaključke spomenutim državama i obaveštava ih o tome da li namerava da vrši svoju nadležnost.

Član 7

1. Država članica na teritoriji pod čijom jurisdikcijom je otkriven navodni izvršilac krivičnog dela spomenutog u članu 4. ako ne izvrši izdavanje tog izvršioca, u

slučajevima spomenutim u članu 5, podnosi predmet nadležnim organima kako bi sproveli krivični postupak.

2. Ti organi donose odluku pod istim uslovima kao i za svako drugo teško krivično delo opšteg prava u skladu s pravnim propisima te države. U slučajevima spomenutim u tački 2. člana 5. dokazna pravila koja se primenjuju na gonjenje i na osudu ni na koji način nisu manje stroga od pravila koja se primenjuju u slučajevima spomenutim u tački 1. člana 5.

3. Svako lice koje se goni za bilo koje krivično delo spomenuto u tački 4. ima zagarantovano pravo na pravično postupanje u svim fazama postupka.

Član 8

1. Krivična dela spomenuta u tački 4. se automatski unose u svaki ugovor o izdavanju zaključen između država članica. Države članice se obavezuju da će uneti spomenuta krivična dela u svaki ugovor o izdavanju koji budu zaključile između sebe.

2. Ako jednoj državi članici koja izdavanje uslovljava postojanjem ugovora druga država članica, sa kojom nije vezana ugovorom o izdavanju, podnese zahtev za izdavanje, ona može ovu konvenciju smatrati kao pravnu osnovu za izdavanje u pogledu spomenutih krivičnih dela. Izdavanje zavisi od drugih uslova predviđenih pravom zamoljene države.

3. Države članice koje izdavanje ne uslovljavaju postojanjem ugovora međusobno priznaju spomenuta krivična dela kao slučajeve za izdavanje u uslovima predviđenim pravom zamoljene države.

4. Između država članica spomenuta krivična dela se smatraju, radi izdavanja, kao učinjena, kako prema mestu njihovog izvršenja tako i prema teritoriji pod jurisdikcijom država koje su dužne da utvrde svoju nadležnost prema tački 1. člana 5.

Član 9

1. Države članice pružaju jedne drugima najširu moguću pravnu pomoć u svakom krivičnom postupku u vezi s krivičnim delima spomenutim u članu 4. uključujući i dostavljanje svih dokaznih elemenata kojima raspolažu i koja su potrebna radi postupka.

2. Države članice izvršavaju svoje obaveze u skladu s tačkom 1. ovog člana shodno svakom ugovoru o pravnoj pomoći koji može postojati između njih.

Član 10

1. Svaka država članica će se starati da upoznavanje i informisanje o zabrani torture bude sastavni deo obrazovanja civilnog ili vojnog osoblja zaduženog za primenu zakona, medicinskog osoblja, vršilaca javnih funkcija i ostalih lica koja na bilo koji način mogu učestvovati u čuvanju, saslušanju ili ophođenju sa nekom uhapšenom, ili pritvorenom ili zatvorenom osobom.

2. Svaka država članica unosi spomenutu zabranu u utvrđena pravila ili uputstva u vezi s obavezama i dužnostima tih lica.

Član 11

Svaka država članica vrši sistematski nadzor nad pravilima, uputstvima, metodama i praksom saslušanja i nad odredbama u vezi sa čuvanjem i postupanjem na bilo koji način sa uhapšenim, pritvorenim ili zatvorenim licima na nekoj teritoriji pod njenom jurisdikcijom, a radi sprečavanja svakog slučaja torture.

Član 12

Svaka država članica se stara da nadležni organi neodložno izvrše nepristrasnu istragu svaki put kad postoje opravdani razlozi da se posumnja da je akt torture izvršen na nekoj teritoriji pod njenom jurisdikcijom.

Član 13

Svaka država članica obezbeđuje svakom licu koje tvrdi da je bilo podvrgnuto torturi na nekoj teritoriji pod njenom jurisdikcijom pravo da se žali nadležnim organima spomenute države koji će neodložno i nepristrasno ispitati slučaj. Preduzeće se mere radi obezbeđenja zaštite lica koje se žalilo i lica kao svedoka od svakog lošeg postupanja ili bilo kakvog zastrašivanja zbog podnesene žalbe ili bilo kakve date izjave.

Član 14

1. Svaka država članica, u svom pravnom sistemu, garantuje žrtvi nekog akta torture pravo dobijanja naknade i pravednog i odgovarajućeg obeštećenja, uključujući sredstva potrebna za njegovu što potpuniju rehabilitaciju. U slučaju smrti žrtve akta torture, imaoci prava te žrtve polažu pravo na obeštećenje.

2. Ovaj član ne isključuje nikakvo pravo na obeštećenje koje bi imala žrtva ili bilo koje drugo lice u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Član 15

Svaka država članica se stara da izjava za koju se dokaže da je dobijena torturom ne može da bude navedena kao dokazni element u nekom postupku, osim protiv lica optuženog za torturu da bi se utvrdilo da je izjava data.

Član 16

1. Svaka država članica se obavezuje da će na teritoriji pod svojom jurisdikcijom zabraniti primenu drugih dokumenata o uvođenju surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka, a koja nisu akta torture utvrđena u članu 1, ako takva akta vrši predstavnik javne funkcije ili neko drugo lice koje istupa u službenom svojstvu ili na njegovo podsticanje ili sa njegovim izričitim ili prećutnim pristankom. Posebno, obaveze navedene u čl. 10, 11, 12. i 13. primenjuju se tako što će pojam torture biti zamenjen pojmom drugih oblika surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka.

2. Odredbe ove konvencije ne idu na štetu odredaba bilo kog međunarodnog instrumenta ili nacionalnog zakona koji zabranjuje surove, neljudske ili ponižavajuće kazne ili postupke ili koji se odnose na izdavanje ili proterivanje.

DRUGI DEO

Član 17

1. Obrazovan je Komitet protiv torture (u daljem tekstu: Komitet) čije su funkcije definisane. Komitet čini deset eksperata visokih moralnih kvaliteta čija je kompetentnost u oblasti prava čoveka priznata i koji zasedaju u ličnom svojstvu. Eksperte biraju države članice, vodeći računa o pravednoj geografskoj zastupljenosti i značaju učešća u radu Komiteta nekih lica sa pravnim iskustvom.

2. Članovi Komiteta se biraju tajnim glasanjem prema listi kandidata koje odrede države članice. Svaka država članica može odrediti jednog kandidata koga bira među svojim državljanima. Države članice imaju u vidu značaj činjenice da određeni kandidati istovremeno budu članovi Komiteta za prava čoveka, osnovanog u skladu s Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima, koji su spremni da budu članovi Komiteta protiv torture.

3. Članovi Komiteta se biraju prilikom sastanaka država članica koje saziva generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija i koji se održavaju svake druge godine. Na tim sastancima, na kojima kvorum čine dve trećine država članica, za članove Komiteta biraju se kandidati koji dobijaju najveći broj glasova i apsolutnu većinu glasova predstavnika država članica koji su prisutni i koji glasaju.

4. Prvi izbori će se obaviti najkasnije šest meseci posle datuma stupanja na snagu ove konvencije. Četiri meseca najmanje pre datuma svakog izbora, generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija upućuje pismo državama članicama i poziva ih da svoje kandidature podnesu u roku od tri meseca. Generalni sekretar sačinjava listu prema alfabetskom redu svih tako određenih kandidata, navodeći države članice koje su ih odredile i dostavlja je državama članicama.

5. Članovi Komiteta se biraju ne četiri godine. Oni se mogu ponovo izabrati ako budu ponovo kandidovani. Međutim, mandat pet članova izabranih na prvim izborima prestaje nakon dve godine. Neposredno posle prvih izbora, ime tih pet članova izvlači žrebom predsednik sastanka spomenutog u tački 3. ovog člana.

6. Ako jedan član Komiteta premine, razreši se funkcija ili iz bilo kog razloga više ne bude u stanju da obavlja svoje funkcije u Komitetu, država članica koja ga je odredila imenuje drugog eksperta, svog državljanina, koji ostaje u Komitetu za preostalo vreme mandata, pod rezervom odobrenja većine država članica. Smatra se da je ovo odobrenje dobijeno, osim ako polovina država članica ili više od polovine ne iznese suprotno mišljenje u roku od šest nedelja od trenutka kada ih generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija obavesti o predloženom imenovanju.

7. Države članice snose troškove članova Komiteta za period u kome obavljaju funkcije u Komitetu.

Član 18

1. Komitet bira svoj biro za period od dve godine. Članovi biroa mogu biti ponovo birani.
2. Komitet sam utvrđuje svoj poslovnik. Taj poslovnik, međutim, treba da sadrži naročito sledeće odredbe:
  - (a) za kvorum je potrebno prisustvo šest članova;
  - (b) odluke Komiteta usvajaju se većinom glasova prisutnih članova.
3. Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija stavlja na raspolaganje Komitetu osoblje i prostorije koji su mu potrebni za efikasno obavljanje poslova poverenih mu u skladu sa ovom konvencijom.
4. Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija saziva prvi sastanak članova Komiteta. Posle svog prvog sastanka, Komitet se sastaje u svim prilikama predviđenim njegovim poslovnikom.
5. Države članice snose troškove održavanja sastanaka država članica i Komiteta, uključujući plaćanje Organizaciji ujedinjenih nacija svih troškova, kao što su troškovi osoblja i prostorije koje Organizacija bude angažovala u skladu sa stavom 3. ovog člana.

Član 19

1. Države članice podnose Komitetu, posredstvom generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, izveštaj o merama koje su preduzele da bi ispunile svoje obaveze u skladu sa ovom konvencijom, u roku od godinu dana, računajući od dana stupanja na snagu Konvencije za zainteresovanu državu članicu. Zatim, države članice svake četvrte godine podnose dopunski izveštaj o svim novim preduzetim merama i druge izveštaje koje Komitet zatraži.
2. Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija dostavlja izveštaj svim državama članicama.
3. Komitet razmatra svaki izveštaj i može da daje uopštene komentare o izveštaju koje oceni potrebnim i dostavlja ih svakoj zainteresovanoj državi članici. Ta država članica može da ih dostavi Komitetu kao odgovor na sve primedbe koje smatra korisnim.
4. Komitet može odlučiti da u godišnjem izveštaju, koji sačinjava u skladu sa članom 24, ponovi sve komentare koje je formulisao u skladu sa tačkom 3. ovog člana, zajedno sa primedbama koje su po tom pitanju dobijene od zainteresovane države članice. Ako zainteresovana država članica to zahteva, Komitet, takođe, može ponoviti izveštaj koji je podneo na osnovu tačke 1. ovog člana.

Član 20

1. Ako Komitet primi verodostojna obaveštenja za koja mu se učini da sadrže pouzdana obaveštenja o tome da se tortura sistematski primenjuje na teritoriji jedne države

članice, on poziva tu državu da sarađuje u razmatranju tih obaveštenja i da ga, u tom cilju, obavesti o svojim opaskama o tom pitanju.

2. Vodeći računa o svim primedbama koje eventualno podnese zainteresovana država članica i o ostalim odgovarajućim obaveštenjima kojima raspolaže, Komitet može, ako to smatra opravdanim, da zaduži jednog ili više svojih članova da pristupe poverljivoj istrazi i da mu o tome hitno podnesu izveštaj.

3. Ako se istraga sprovodi u skladu sa tačkom 2. ovog člana, Komitet traži saradnju zainteresovane države članice. U dogovoru sa tom državom članicom, a radi istrage, može se predvideti poseta teritoriji te države.

4. Nakon što razmotri zaključke koje mu član ili članovi podnesu shodno tački 2. ovog člana, Komitet dostavlja te zaključke zainteresovanoj državi članici, kao i sve komentare i sugestije koje smatra umesnim imajući u vidu datu situaciju.

5. Celokupna aktivnost Komiteta spomenuta u tač. 1. do 4. ovog člana poverljiva je, a u svim etapama tog rada teži se postizanju saradnje sa državom članicom. Kada završi rad u vezi sa istragom vođenom u skladu sa tačkom 2. i nakon konsultovanja sa zainteresovanom državom članicom, Komitet može odlučiti da se u godišnji izveštaj koji on sačinjava u skladu sa članom 24. unese kratak izveštaj o rezultatima rada.

Član 21

1. Svaka država članica ove konvencije može, u skladu sa ovim članom, izjaviti u svakom trenutku da priznaje da je Komitet nadležan da prima i razmatra saopštenja u kojima jedna država članica tvrdi da neka druga država članica ne ispunjava svoje obaveze na osnovu ove konvencije. Ta saopštenja se mogu primati i razmatrati u skladu sa ovim članom samo ako potiču od države članice koja je dala izjavu da priznaje, što se nje tiče, nadležnost Komiteta. Komitet ne prima nikakvo saopštenje koje se odnosi na državu članicu koja nije dala takvu izjavu. Navedena procedura se primenjuje u vezi sa saopštenjima koja se prime u skladu sa ovim članom:

(a) Ako država članica ove konvencije smatra da neka druga država takođe članica Konvencije ne primenjuje odredbe Konvencije, ona može, pismenim putem, da skrene pažnju toj državi na to pitanje. U roku od tri meseca, računajući od datuma prijema saopštenja, država kojoj je to saopštenje upućeno dostaviće državi koja je uputila saopštenje, objašnjenje ili bilo koju drugu pismenu izjavu kojom se objašnjavaju pitanja i koja treba da sadrži što je moguće više i što korisnija obaveštenja o pravilima postupka i o pravnim sredstvima, bilo da su već korišćena, bilo da se koriste ili se tek mogu koristiti;

(b) Ako u roku od šest meseci, računajući od datuma kada država kojoj je saopštenje upućeno primi to originalno saopštenje, pitanje ne bude rešeno na zadovoljstvo dveju zainteresovanih država članica, obe imaju pravo da podnesu to pitanje Komitetu, upućujući po jedno saopštenje Komitetu i drugoj zainteresovanoj državi;

(c) Komitet može biti nadležan za predmet koji mu je podnesen u skladu sa ovim članom samo nakon što bude siguran da su sva raspoloživa interna pravna sredstva iskorišćena i iscrpljena, u skladu sa opštepriznatim principima međunarodnog prava. To pravilo se ne primenjuje u slučajevima u kojima žalidbeni postupci prekoračuju razumne rokove niti

u slučajevima u kojima je malo verovatno da će žalidbeni postupci dati zadovoljenje licu koje je žrtva kršenja ove konvencije;

(d) Komitet održava svoje sednice iza zatvorenih vrata kada razmatra saopštenja predviđena ovim članom;

(e) Pod rezervom odredaba stava (c), Komitet stavlja svoje dobre usluge na raspolaganje zainteresovanim državama članicama kako bi postigle mirno rešenje pitanja, zasnovano na poštovanju obaveza predviđenih ovom konvencijom. U tom cilju, Komitet može, ako to smatra potrebnim, osnovati ad hoc komisiju za pomirenje;

(f) U svakom sporu koji mu je podnesen u skladu sa ovim članom, Komitet može da zatraži od zainteresovanih država članica navedenih u stavu (b) da mu dostave sva odgovarajuća obaveštenja;

(g) Zainteresovane države članice navedene u stavu (b) imaju pravo da budu zastupljene za vreme dok Komitet razmatra predmete i da daju primedbe usmeno ili pismeno ili u jednoj i u drugoj formi;

(h) Komitet mora podneti izveštaj u roku od dvanaest meseci računajući od dana kada je primio saopštenje navedeno u stavu (b):

(i) Ako je bilo moguće naći rešenje u skladu sa odredbama stava (e), Komitet se u svom izveštaju ograničava na kratko iznošenje činjenica i postignutog rešenja;

(ii) Ako se rešenje nije moglo naći u skladu sa odredbama stava (e), Komitet se u svom izveštaju ograničava na kratko iznošenje činjenica; tekst pismenih primedaba i zapisnik o usmenim primedbama koje su iznele zainteresovane države članice dodaju se izveštaju.

Za svaki predmet izveštaj se dostavlja zainteresovanim državama članicama.

2. Odredbe ovog člana stupaju na snagu kada pet država članica ove konvencije daju izjavu predviđenu tačkom 1. ovog člana. Spomenutu izjavu država članica deponuje kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija koji kopije te izjave dostavlja drugim državama članicama. Izjava se može povući u svakom trenutku saopštenjem upućenim generalnom sekretaru. To povlačenje je bez štete po razmatranje svakog pitanja koje je predmet saopštenja već dostavljenog u skladu sa ovim članom; nikakvo drugo saopštenje jedne države članice neće se primiti u skladu sa ovim članom nakon što generalni sekretar primi saopštenje o povlačenju izjave, osim ako zainteresovana država članica ne da novu izjavu.

Član 22

1. Svaka država članica ove konvencije može, shodno ovom članu, izjaviti u svakom trenutku da priznaje da je Komitet nadležan da primi i razmatra saopštenja koja su mu dostavili pojedinci ili su dostavljena u ime pojedinaca koji su pod njenom jurisdikcijom i koji utvrde da su žrtve kršenja odredaba Konvencije od strane neke države članice.

Komitet ne prima nikakvo saopštenje koje se odnosi na jednu državu članicu koja nije dala takvu izjavu.

2. Komitet oglašava neprihvatljivim svako saopštenje koje je podneseno u skladu sa ovim članom, a koje je anonimno ili za koje on smatra da predstavlja zloupotrebu prava na podnošenje takvih saopštenja ili da je nespojivo sa odredbama ove konvencije.

3. Pod rezervom odredaba tačke 2, svako saopštenje koje mu je podneseno u skladu sa ovim članom Komitet upućuje državi članici ove konvencije koja je dala izjavu u skladu sa tačkom 1, a koja je navodno prekršila bilo koju odredbu Konvencije. U roku sledećih šest meseci, spomenuta država podnosi Komitetu pismeno objašnjenje ili izjavu kojom se objašnjavaju pitanja i navode, u slučaju potrebe, mere koje bi ona mogla preduzeti radi poboljšanja situacije.

4. Komitet razmatra saopštenja koja je primio u skladu sa ovim članom, vodeći računa o svim informacijama koje su mu podneli pojedinci ili su podnesene u ime pojedinaca ili su ih podnele zainteresovane države članice.

5. Komitet neće razmatrati ni jedno saopštenje pojedinca u skladu sa ovim članom, a da se prethodno ne uveri u sledeće:

(a) da isto pitanje nije razmatrano i da se ne razmatra pred nekom drugom međunarodnom instancom nadležnom za istragu ili rešavanje spora;

(b) da je pojedinac iscrpeo sva interna raspoloživa sredstva; to pravilo se ne primenjuje ako žalbeni postupci premašuju razumne rokove ili ako je malo verovatno da će oni dati zadovoljenje pojedincu koji je žrtva kršenja ove konvencije.

6. Komitet održava sednice iza zatvorenih vrata ako razmatra saopštenja predviđena ovim članom.

7. Komitet saopštava svoje konstatacije zainteresovanoj državi članici i pojedincu.

8. Odredbe ovog člana stupaju na snagu kada pet država članica ove konvencije daju izjavu predviđenu u tački 1. ovog člana. Država članica deponuje tu izjavu kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija, koji dostavlja kopije te izjave ostalim državama članicama. Izjava se može povući u svakom trenutku saopštenjem upućenim generalnom sekretaru. To povlačenje je bez štete po razmatranje svakog pitanja koje je predmet saopštenja koje je već dostavljeno u skladu sa ovim članom. Nikakvo drugo saopštenje koje je dostavio pojedinac ili je dostavljeno za račun pojedinca neće biti primljeno u skladu sa ovim članom nakon što generalni sekretar primi saopštenje o povlačenju izjave, osim ako zainteresovana država članica nije dala novu izjavu.

Član 23

Članovi Komiteta i članovi ad hoc komisija za pomirenje koji bi mogli biti naimenovani u skladu sa stavom (e) tačke 1. člana 21. imaju pravo na olakšice, privilegije i imunitete

koji su priznati ekspertima u službi Organizacije ujedinjenih nacija, kao što su navedeni u odgovarajućim delovima Konvencije o privilegijama i imunitetima Ujedinjenih nacija.

Član 24

Komiteet podnosi državama članicama i Generalnoj skupštini Organizacije ujedinjenih nacija godišnji izveštaj o aktivnostima koje će preduzeti u svrhe primene ove konvencije.

TREĆI DEO

Član 25

1. Ova konvencija je otvorena za potpisivanje svim državama.
2. Ova konvencija podleže ratifikaciji. Instrumenti o ratifikaciji će biti deponovani kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član 26

Sve države mogu pristupiti ovoj konvenciji. Pristupanje će se vršiti deponovanjem instrumenta o pristupanju kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

Član 27

1. Ova konvencija stupa na snagu tridesetog dana od dana deponovanja kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija dvadesetog instrumenta o ratifikaciji ili o pristupanju.
2. Za svaku državu koja bude ratifikovala ovu konvenciju ili joj pristupi posle deponovanja dvadesetog instrumenta o ratifikaciji ili o pristupanju, Konvencija stupa na snagu trećeg dana od datuma kada ta država deponuje svoj instrument o ratifikaciji ili o pristupanju.

Član 28

1. Svaka država će moći, u trenutku kada potpiše ili ratifikuje ovu konvenciju ili joj pristupi, izjaviti da ne priznaje nadležnost datu Komitetu u skladu sa članom 20.
2. Svaka država članica koja bude formulisala rezervu u skladu sa odredbama tačke 1. ovog člana moći će u svakom trenutku povući tu rezervu saopštenjem upućenim generalnom sekretaru Organizacije ujedinjenih nacija.

Član 29

1. Svaka država članica ove konvencije može da predloži amandman i da podnese svoj predlog generalnom sekretaru Organizacije ujedinjenih nacija. Generalni sekretar saopštava predlog amandmana državama članicama tražeći od njih da mu saopšte da li prihvataju organizovanje konferencije država članica radi razmatranja predloga i

njegovog stavljanja na glasanje. Ako se za četiri meseca od datuma takvog saopštenja najmanje jedna trećina država članica izjasni za održavanje te konferencije, generalni sekretar organizuje konferenciju pod pokroviteljstvom Organizacije ujedinjenih nacija. Svaki amandman koji usvoji većina država članica koje prisustvuju konferenciji i koje glasaju, generalni sekretar će podneti na prihvatanje svim državama članicama.

2. Amandman usvojen prema odredbama tačke 1. ovog člana stupa na snagu kada dve trećine država članica ove konvencije obaveste generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija da su ga prihvatile u skladu sa procedurom predviđenom njihovim ustavom.

3. Kada stupe na snagu, amandmani imaju obavezujuću snagu za države članice koje ih prihvate, pri čemu ostale države članice ostaju vezane odredbama ove konvencije i svim prethodnim amandmanima koje su prihvatile.

Član 30

1. Svaki spor između dve ili više država članica u vezi sa tumačenjem ili primenom ove konvencije koji se ne može rešiti pregovorima podnosi se arbitraži na traženje jedne od tih država. Ako za šest meseci od datuma zahteva za arbitražu strane ne postignu sporazum o organizovanju arbitraže, svaka od njih može podneti spor Međunarodnom sudu pravde podnoseći žalbu u skladu sa Statutom Suda.

2. Svaka država može, u trenutku kada potpiše ili ratifikuje ovu konvenciju ili joj pristupi, izjaviti da se ne smatra vezanom odredbama tačke 1. ovog člana. Ostale države članice neće biti vezane spomenutim odredbama u odnosu na svaku državu članicu koja bude formulisala takvu rezervu.

3. Svaka država članica koja bude formulisala rezervu u skladu sa odredbama tačke 2. ovog člana moći će u svakom trenutku povući tu rezervu saopštenjem upućenim generalnom sekretaru Organizacije ujedinjenih nacija.

Član 31

1. Država članica može otkazati ovu konvenciju pismenim saopštenjem upućenim generalnom sekretaru Organizacije ujedinjenih nacija. Otkazivanje dobija dejstvo godinu dana posle datuma kada saopštenje primi generalni sekretar.

2. Takvo otkazivanje ne oslobađa državu članicu obaveza koje joj pripadaju u skladu sa ovom konvencijom u vezi sa svakim aktom ili svakim propustom koji počini pre datuma kada otkazivanje dobije dejstvo. Otkazivanje nije prepreka za nastavljanje razmatranja svakog pitanja koje je već bilo izneseno pred Komitetom na dan kada je otkazivanje dobilo dejstvo.

3. Posle datuma kada otkazivanje od jedne države članice dobije dejstvo, Komitet ne preuzima razmatranje ni jednog novog pitanja u vezi sa tom državom.

Član 32

Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija saopštava svim državama članicama Organizacije ujedinjenih nacija i svim državama koje budu potpisale ovu konvenciju ili joj budu pristupile:

(a) potpise, ratifikacije i pristupanja primljene na osnovu čl. 25. i 26;

(b) datum stupanja na snagu Konvencije na osnovu člana 27. i datum stupanja na snagu svakog amandmana primenom člana 29;

(c) otkazivanja primljena na osnovu člana 31.

Član 33

1. Ova konvencija, čiji su tekstovi na arapskom, engleskom, francuskom, kineskom, ruskom i španskom jednako verodostojni, biće deponovana kod generalnog sekretara Organizacije ujedinjenih nacija.

2. Generalni sekretar Organizacije ujedinjenih nacija dostaviće po jednu propisno overenu kopiju ove konvencije svim državama.

ČLAN 3

Skupština Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije daje sledeću izjavu:

"- Jugoslavija priznaje, u skladu sa članom 21. stav 2. Konvencije, nadležnost Komiteta protiv torture da prima i razmatra saopštenja u kojima jedna država članica tvrdi da druga država članica ne ispunjava svoje obaveze na osnovu ove konvencije;

- Jugoslavija priznaje, u skladu sa članom 22. stav 1. Konvencije, nadležnost Komiteta protiv torture da prima i razmatra saopštenja koja su im dostavili pojedinci ili su dostavljena u ime pojedinaca koji su pod njenom jurisdikcijom i koji tvrde da su žrtve kršenja odredaba Konvencije od strane neke države članice."

ČLAN 4

O izvršavanju odredaba ovog zakona staraće se Savezni sekretarijat za pravosuđe i upravu.

ČLAN 5

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ - Međunarodni ugovori".